

09.08.2021 г.

ДО
Г-ЖА МАЯ МАНОЛОВА
ПРЕДСЕДАТЕЛ НА
ПАРЛАМЕНТАРНА КОМИСИЯ ПО РЕВИЗИЯТА ЗА
УСТАНОВЯВАНЕ НА ЗЛОУПОТРЕБИ И
НАРУШЕНИЯ ПРИ РАЗХОДВАНЕТО НА СРЕДСТВА
ОТ МИНИСТЕРСКИЯ СЪВЕТ, МИНИСТЕРСТВОТА,
ДЪРЖАВНИТЕ ОРГАНИ, ДЪРЖАВНИ И
ОБЩИНСКИ ПРЕДПРИЯТИЯ, ДРУЖЕСТВА С
ПОВЕЧЕ ОТ 50 НА СТО ДЪРЖАВНО И
ОБЩИНСКО УЧАСТИЕ И МЕСТНИТЕ ВЛАСТИ
ПРЕЗ ПОСЛЕДНИТЕ 5 ГОДИНИ

Уважаема г-жо Манолова,

През 2015 г. Столична община започна реализирането на проект „Изграждане на инсталация за комбинирано производство на енергия в София с оползотворяване на RDF”, което продължава и до днес.

Проектът трябва да бъде незабавно прекратен, тъй като ще доведе до допълнително замърсяване на въздуха в София и ще нанесе тежки щети на околната среда в града и здравето на софиянци, икономически е необоснован и е в нарушение на редица действащи нормативни актове.

Проектът ще се реализира на територията на ТЕЦ "София". Той е четвърта, заключителна, фаза от изграждането на интегрирана системата за управление на отпадъци на гр. София. Първите три фази – депо, площадка за компостиране и завод за механично и биологично третиране (ЗМБТ) вече са завършени. Инсталацията, или т.н. инсинератор, ще изгаря произведеното в ЗМБТ твърдо гориво от отпадъци (RDF или Refuse Derived Fuel), което към момента се изгаря предимно в циментовите заводи на страната.

Инвестицията в проекта е в размер на 157 милиона евро, от които 77 млн. са безвъзмездна помощ от Европейския фонд за регионално развитие чрез ОП „Околна среда”, 67 млн. са заем от Европейската инвестиционна банка (решение на СОС от 17.05.2018 г.) и 10 млн. са собствен принос. С днешна дата важното за неговото развитие е:

1. Частта „Разходи и ползи“ на проекта продължава да бъде засекретена. Столичният кмет Йорданка Фандъкова отказва да изпълни влязлото в сила решение на Върховния административен съд, което задължава СО да я разсекрети и предостави на обществеността

пълната информация по проекта. От 29 юли т.г. с влязло в сила съдебно решение и на Административния съд – София-град тече 14-дневен срок за предоставяне на публичен достъп до тази информация

2. В ход е обявена от „Топлофикация София“ тръжна процедура на стойност 300 млн. лв. без ДДС за „проектиране, вкл. авторски надзор и изграждане на инсталация за комбинирано производство на енергия в София с оползотворяване на RDF-гориво, в т.ч. подготовка, закупуване/ доставка/ монтаж (пускане в експлоатация) на необходимото оборудване, съоръжения и обзавеждане“. На 28 юли т.г. за победител в търга бе обявен консорциум между българската компания "Микс-констръкшън", три китайски и една турска фирма. Печелившата оферта е за 291,4 млн. лв. без ДДС.

Търгът се провежда преди излизането на доклада с препоръки за оздравяване и модернизация на „Топлофикация София“, финансиран безвъзмездно от Агенцията за търговия и развитие на САЩ, което е още един пример за работа на парче в този проект и нежелание да се търсят устойчиви и дългосрочни интегрирани решения на проблемите на града ни.

3. Решението ОВОС¹ се обжалва пред АССГ. По жалби на няколко неправителствени организации и едно физическо лице бе образувано Ад 9070/2015 по описа на АССГ, като първоинстанционният съд потвърди обжалваното решение, след което касационната инстанция ВАС отмени решението на АССГ поради допуснати съществени нарушения на съдопроизводствените правила и върна делото на АССГ за ново разглеждане от друг състав. В изпълнение на решението на касационната инстанция пред АССГ бе образувано ново дело - Ад № 6134/2020 г. на АССГ, което трябва да гледа делото при спазване на мотивите на касационната инстанция.

През годините срещу проекта са предприемани множество инициативи от страна на неправителствени организации, като „Екологично сдружение за Земята“, гражданска инициатива „За чиста София без изгаряне на отпадъци“, фондация "Код България" (AirBG.info) и много други, общински съветници, граждани, като:

- завеждане на дела в Софийския административен съд и Върховния административен съд;
- подаване на жалби до всички институции с отношение към проекта в България и чужбина;

¹ Решение по оценка на въздействието върху околната среда № СО-03-03/2015 г. за одобряване на осъществяването на инвестиционно предложение за „Изграждане на инсталация за комбинирано производство на енергия в София с оползотворяване на RDF отпадък“ на площадката на ТЕЦ „София“ в поземлен имот с идентификатор 68134.511.4. район „Сердика“, Столична община

- два опита за предизвикване на местен референдум;
- десетки подписки;
- десетки протестни акции.

Въпреки това, изпълнението на проекта продължава. Ето защо се обръщаме към председателстваната от Вас Парламентарна комисия.

Възраженията ни срещу проекта са изложени в четири групи:

1. Вреда за околната среда и здравето на софиянци

- 1.1. Възложителят не е извършил обществени обсъждания с цялата засегната общественост;
- 1.2. Липсва оценка на въздействието по отношение генерираните опасни отпадъци;
- 1.3. Не е извършена оценка на здравния риск на населението;
- 1.4. Не е оценена опасността от очакваният кумулативен ефект със съществуващите изпускателни устройства, както и специфични нови замърсители – общ органичен въглерод (ТОС); хлороводород (HCl); флуороводород (HF); кадмий/талиий (Cd, Tl); живак (Hg); неорганични прахообразни вещества - общо Sb, As, Pb, Cr, Co, Cu, Mn, Ni, V (Pb++) и диоксини и фурани (ДиФ), които ще се генерират от новата инсталация за оползотворяване на RDF отпадъци.

2. Опасност от увреждане на общественият интерес

- 2.1. Решението по ОВОС за проекта се обжалва по АД № 6134/2020 г. на АССГ и делото не е приключило с влязло в сила решение, но въпреки това възложителят е провел обществена поръчка и е избрал изпълнител.

3. Икономическа несъстоятелност

- 3.1. Капацитетът на съоръжението е 3 пъти по-голям от сегашното производство на RDF в София;
- 3.2. Коренно променена бизнес среда;
- 3.3. „Топлофикация София“ ЕАД е дружество в затруднено положение и като такова няма право на финансова помощ от ЕС, преди да бъде оздравено, има огромни задължения и поема още, за да ги инвестира в производство, което ще замърсява въздуха в София и създава рисковете от аварии с опасни отпадъци;
- 3.4. Договорът за заем за съфинансирането на обекта задължава СО да се откаже от приватизацията на общинското топлофикационно дружество, въпреки че в друго

решение на СОС привличането на стратегически инвеститор е мотивирано като неизбежно за финансовото му оцеляване

3.5. Проектът насочва инвестиции в безполезна посока, а оставя без финансиране други необходими дейности, каквото е например задължителното от 2024 г. разделно събиране и компостиране на биоразградимите отпадъци;

3.6. Заемът от ЕИБ ще наруши кредитоспособността на Столична община в условията на тежка криза.

4. Нарушение на европейското и националното законодателство

4.1. Проектните показатели не отговарят на актуалното законодателство на ЕС за кръговата икономика;

4.2. Съществена част от проекта – разделът „Разходи и ползи“ е неправомерно засекретен от Столична община;

4.3. Нарушени са над десет закона и законови разпоредби от националното законодателство.

Ето и подробните аргументи по горните точки:

1. Вреда за околната среда и здравето на софиянци

1.1. Възложителят не е извършил обществени обсъждания с цялата засегната общественост

Установените над нормата емисии със замърсяващи въздуха вещества които ще генерира инсталацията за изгаряне ще обхващат районите "Надежда", "Нови Искър", "Подуяне", "Кремиковци" като освен това през тези райони ще се осъществява транспортиране на генерираните от изгарянето опасни отпадъци, които се създават с изгарянето на РДФ. Административният орган неправилно е определил засегнатата общественост като жителите на посочените райони не са били уведомени за инвестиционното предложение и не са били проведени обществени обсъждания.

1.2. Липсва оценка на въздействието по отношение генерираните опасни отпадъци

Налице е непълнота на ДОВОС предвид обстоятелството, че в него не се съдържа задължителният минимум информация относно третирането на генерираните опасни отпадъци от експлоатацията на инсталацията: технология на транспорта, маршрут на извозване, рискове от аварии, въздействие върху населението и наличието на предпоставки за провеждане на консултации с обществеността, която е засегната или има вероятност да бъде засегната от предвиденото транспортиране до отдалечени депа – Севлиево, Русе или

Германия (200 km/330 km/2000 km), което в последната хипотеза би довело до потенциално трансгранично въздействие. Изгарянето на RDF в инсталации със скара генерира технологични отпадъци (остатъци от дейността на инсталацията) под формата на дънна пепел, котелна (котлена) пепел и летяща пепел. Очаква се общото количество на технологичните отпадъци при скарно изгаряне на модифицирани твърди горива, получени от отпадъци RDF, да е около 25%, в т.ч. опасни отпадъци от 4 % до максимум 6% „Котлена пепел“ (Котелна) и „Увлечена/Летяща пепел“. Фракцията се класифицира като опасен отпадък - Група с код 19 01. Летящата пепел съдържа известно количество от фини частици сажди, различни соли и тежки метали, чието съдържание е толкова високо, че този остатък не може да се депонира в депо за неопасни отпадъци, а трябва да бъде третиран в специално съоръжение. Не са разгледани неорганизираните емисии, които биха могли да възникнат при съхранението и транспортирането на опасните отпадъци. Административният орган не е обсъдил възможните въздействия на опасните отпадъци върху здравето на хората и върху околната среда, не са посочени възможните въздействия на опасните отпадъци при транспортни произшествия, въпреки предвиждането да бъде извършван транспорт на 35 тона опасни отпадъци на ден или общо 300 000 тона опасни отпадъци за целия период. Не е разгледан въпросът за натрупването на диоксини в околната среда, които ще се отделят от новия комин 4 в околната среда, както и разпространението им до населените места и обработваемите земеделски площи.

1.3 Не е извършена оценка на здравния риск за населението

В решението по ОВОС не са обсъдени възможните въздействия на опасните отпадъци върху околната среда и здравето на хората, не е обсъдил възможните неорганизираните емисии, нито в ДОВОС, нито в решението са посочени възможните въздействия на опасните отпадъци при транспортни произшествия, въпреки предвиждането в продължение на 30 години да бъде извършван транспорт на 35 тона опасни отпадъци на ден. Посочено е, че от инсталацията за изгаряне ще се отделят нови замърсители в атмосферния въздух. В т. 5.11.1.4 от ДОВОС е направен необоснован извод, че въздействието на тези опасни замърсители щяло да бъде ограничено само в рамките на площадката на инсталацията за изгаряне. Не е разгледан въобще здравния риск при аварийни ситуации и са предвидени мерки за здравна защита единствено на работещите в предприятието, не и на населението на столична община.

1.4. Не е оценена опасността от очакваният кумулативен ефект със съществуващите изпускащи устройства, както и специфични нови замърсители – общ органичен въглерод (ТОС); хлороводород (HCl); флуороводород (HF); кадмий/талиий (Cd, Tl); живак (Hg); неорганични прахообразни вещества - общо Sb, As, Pb, Cr, Co, Cu, Mn, Ni, V (Pb++) и диоксини и фурани (ДФ), които ще се генерират от новата инсталация за оползотворяване на RDF отпадъци

На площадката на инсталацията за изгаряне се предвижда изграждане на силози за съхранение на повече от 250 тона опасни отпадъци с богато съдържание на диоксини и фурани посочени изрично в приложение № 3 от ЗООС, които са опасни за човешкото здраве, имат канцерогенно действие, причиняват намаляване на имунната защита, причиняват аномалии на репродуктивното развитие, патологии на нервната система, нарушават работата на ендокринната система, нарушаване на дейността на щитовидната жлеза, могат да се натрупат в плода на майчиния организъм и майчиното мляко, и дори в нищожни дози могат да предизвикат малформации.

2. Опасност от увреждане на общественият интерес

Към момента Решението по ОВОС за проекта се обжалва по АД № 6134/2020 г. на АССГ и делото не е приключило с влязло в сила решение Същевременно е обявена и проведена обществена поръчка „ПРОЕКТИРАНЕ, ВКЛ. АВТОРСКИ НАДЗОР И ИЗГРАЖДАНЕ НА ИНСТАЛАЦИЯ ЗА КОМБИНИРАНО ПРОИЗВОДСТВО НА ЕНЕРГИЯ В СОФИЯ С ОПОЛЗОТВОРЯВАНЕ НА RDF-ГОРИВО, В Т.Ч. ПОДГОТОВКА, ЗАКУПУВАНЕ/ДОСТАВКА/МОНТАЖ (ПУСКАНЕ В ЕКСПЛОАТАЦИЯ) НА НЕОБХОДИМОТО ОБОРУДВАНЕ, СЪОРЪЖЕНИЯ И ОБЗАВЕЖДАНЕ, КАКТО И НАДЗОР ВЪРХУ РАБОТАТА НА ИНСТАЛАЦИЯТА ЗА 3 ГОДИШЕН ПЕРИОД, ВКЛЮЧВАЩ: ОТСТРАНЯВАНЕ НА ДЕФЕКТИ ПРЕЗ ПЕРИОДА ЗА УВЕДОМЯВАНЕ НА ДЕФЕКТИ, ПОДПОМАГАНЕ В ЕКСПЛОАТАЦИЯТА И ПОДДРЪЖКАТА И ОБУЧЕНИЕ НА ПЕРСОНАЛА“, открита с Решение № ОП-Р-1 от 06.01.2021 г. на изпълнителния директор на „Топлофикация София“.

С решение на възложителя за изпълнител е определен ОБЕДИНЕНИЕ „RDF Файърд Пауър Планта София 2021“, което е предложило най –висока обща цена за изпълнение на предмета на поръчката от допуснатите участници в размер на 291 419 000.00 лева без ДДС, докато следващият участник от допуснатите до оценяване участници от възложителя е предложил обща цена в размер на 276 552 406.00 лева без ДДС. Освен това възложителят е отстранил всички останали участници, което е намалило конкуренцията.

В проекта на договор, част от одобрената документация по обществената поръчка, е предвидено Възложителят да извърши авансово плащане в размер на 20% от Договорната сума, което представлява плащане на огромна сума в размер на 58 283 800 лева без ДДС, за което ще има само 25 % гаранция, а останалата част от сумата няма да има обезпечение.

3. Икономическа несъстоятелност

Инвестицията в съоръжението за изгаряне на отпадъците е най-голямата единична инвестиция на Столична община след изграждането на метрото. За да се пристъпи от

вложение в такъв мащаб, икономическата полза трябва да е лесно доказуема и безспорна. Вместо това обаче налице са следните неблагоприятни факти:

3.1. Капацитетът на съоръжението е 3 пъти по-голям от сегашното производство на RDF в София

Според Годишните доклади до ИАОС на СПТО, инсталацията за МБТ на отпадъците в м. „Садината“, произведеният RDF възлиза както следва:

- 2016 г. – 51 669т;
- 2017 г. – „месечното производство - 4550 т“, т.е. максимум 54 600 т/г;
- 2018 г. – 57 738 т.

Макар за 2016 г. и 2017 г., както и за непълната година на пускане в експлоатация – 2015 г., да се изтъкват различни причини от технологичен и оперативен характер, крайният резултат е трайно един и същ – производство на RDF за 30% от капацитета на инсталацията, който е 180 000 т. Няма и резерви за допълване на капацитета – европейското финансиране не допуска прием на количества отпадъци от други общини, вкл. от чужбина. Спекулацията са твърденията, че капацитетът може да се уплътни от канализационни утайки, генерирани на територията на общината. Столичната пречиствателна станция разполага със собствен биореактор с когенерационна мощност, съфинансирана също от ОП „Околна среда“.

През последните години над 100 000 т фракции от работата на ЗМБТ се класифицират като негорими и поемат за депониране от към затвореното на документи депо в с. Долни Богров, за изпълнение на насипни работи по „рекултивация“. В същото време при защитата на проекта за изгаряне тези 100 000 т. фигурират като горими материали, при това с високи горивни качества, което само по себе си е невъзможно.

Проблем е не само количеството на произведения RDF, но и неговото качество – калоричността му е ниска, има висока влажност и съдържа много над нормите тежки негорими примеси, като метал, стъкло и др. Това е и една от неофициалните причини цементовите заводи все повече да отказват да го приемат.

Същевременно СО се задължава по силата на Договор за обществена услуга да осигурява за период от 15 години ритмични доставки на достатъчни количества достатъчно калорични отпадъци на „Топлофикация София“ ЕАД. При неизпълнение на това задължение се дължат неустойки. От екологична гледна точка този „инсинератороцентричен модел“ представлява конфликт на интереси – колкото повече отпадъци се генерират от жителите на общината и колкото по-нисък е процентът на рециклиране, толкова по-ниски обезщетения ще дължи общинският бюджет. Нещо, което отново е в разрез с йерархията на управление на отпадъците и философията на кръговата икономика.

3.2. Коренно променена бизнес среда

Според М. Георгиев, тогавашен директор на „Топлофикация София“ ЕАД „Паричният поток от усвоявания, погасителни вноски, кафява добавка, спестен природен газ и въглеродни емисии показва положителна разлика от 20 млн. лева до края на периода на заема – 2036 г., Това е възвръщаемост на инвестицията от 0,5% без гранта и 1,2% с него. Този и без това нищожен марж е изключително уязвим от промяната на бизнес средата. А световната пост-ковид икономика е коренно различна от средата и конюнктурата, при които са правени финансовите изчисления на проекта.

Без да можем да направим точно сравнение (тази част от проекта е все още засекретена) със сигурност имаме драстични разлики – покачване на цената на металите, строителните материали, международния транспорт, на депониране на токсични отпадъци (предвидено е депониране в Германия на 8 000 т годишно токсична пепел), вкл. и на цената на газа и на квотите.

Същевременно няма индикация в проекта не са предвидени разходи за подмяна на тръби или компоненти в горивната камера – неизбежен многократен разход в периода на 29-те години на експлоатация на съоръжението. Няма потвърждение от ДКЕВР за допустимост на 4,5 млн. евро на година кафява надбавка, калкулирани в проекта. И нито българският бизнес, нито индивидуалните потребители са склонни да я плащат чрез сметките си за ток.

Очевидно е необходимо основно преработване на финансовата част на проекта, но с оглед на промените в бизнес средата, с високо ниво на положителност можем да кажем, че дори и след това положителният финансов резултат не е вероятен.

3.3. „Топлофикация София“ ЕАД е дружество в затруднено положение и като такава няма право на финансова помощ от ЕС, преди да бъде оздравено, има огромни задължения и поема още, за да ги инвестира в производство, което ще замърсява въздуха в София и създава рискове от аварии с опасни отпадъци

„Топлофикация София“ ЕАД безспорно попада в квалификацията „дружество в затруднено положение“. През 2018 г. дружеството е реализирало загуба от , през 2019 – от 82 525 млн. лв., а през 2020 – 67 158 млн. Натрупаната през годините загуба към 31 декември 2020 г. е цели 738 946 млн. лева. Огромни са и дълговете към БЕХ – 760 млн. лв., натрупани през годините с изкупуване от холдинга на дълговете на „Топлофикация София“ за доставка на газ към дъщерното му дружество Булгаргаз. Тази сума не включва новонатрупаните в края на 2020 г. дългове към Булгаргаз в размер на 80 млн. лв., към които доставчикът на газ може да предяви претенции по съдебен път.

Подобно, очевидно зле управлявано и не рязко замесвано в корупционни скандали, предприятие не би трябвало да е получател на средства по европейски програми, както и на заем от институция, като Европейската инвестиционна банка.

3.4. Договорът за заем за съфинансирането на обекта задължава СО да се откаже от приватизацията на общинското топлофикационно дружество, въпреки че в друго решение на СОС привличането на стратегически инвеститор е мотивирано като неизбежно за финансовото му оцеляване

Точка 6 (5) буква (n) от проекто-договора за получаване на кредит от ЕИБ забранява приватизацията на „Топлофикация София“ ЕАД, дори на част от дяловете, преди кредитът да е погасен, освен ако кредиторът не даде изричното си съгласие. В същото време от Решение № 33 на Столичния общински съвет от 03.12.2015 г. става ясно, че тече подготовка за концесия на дейността на „Топлофикация София“ ЕАД. Конкретно, в т. 5 от решението е записано, че СОС „Възлага на кмета на СО да информира „БЕХ“ ЕАД относно етапа на подготовката на процедура за предоставяне на концесия на услугите по топлоснабдяване и производство на електрическа енергия, извършвани към настоящия момент от „Топлофикация София“ ЕАД“. Нещо повече, от публичните изяви на вносителите на решението става ясно, че концесията съотв. капиталовата инжекция от концесионера е критично важна за оцеляването на задлъжнялото и декапитализирано дружество. Макар от юридическа гледна точка концесията да не означава разпореждане дялове, става дума за едни и същи производствени активи, които не могат да бъдат едновременно във владение и на „Топлофикация София“ ЕАД, и на търсения инвеститор. Какъвто и да е екологичен или друг проект се обезсмисля напълно, ако поставя под риск осигуряването на инвеститор и с това финансовото оцеляване на централното топлоснабдяване на столицата.

3.5. Проектът насочва инвестиции в безполезна посока, а оставя без финансиране други необходими дейности, каквото е например задължителното от 2024 г. разделно събиране и компостиране на биоразградимите отпадъци

Както споменахме в т. 1.1., общо трите вида биоотпадъци – хранителни, растителни, дървесина, съставляват 28,95% от постъпващото в Завода за механично-биологично третиране (МБТ) в с. Яна количество отпадъци и от него сега се произвежда RDF. Според Решението на ЕП от 18.04.2018 този поток трябва да бъде отделен от 2024 г., като органичните отпадъци се събират в оделни контейнери и се пренасочват за компостиране и/или анаеробна газификация. Сегашната площадка „Хан Богров“ на СПТО (год. капацитет 20 000 т) няма нужния капацитет за това и в съвсем кратък срок трябва да бъде задействана процедура за нейното разширение или изграждане на нова площадка за обем от 150 000 т органични отпадъци. Това е посоката, в която проектът за инсинератор трябва да бъде трансформиран за краткото време до приключване на програмния период 2014-2020 , за да не покриваме съвсем скоро този разход изцяло от джоба си.

Още повече, че в условията на пандемия ЕК направи възможно пренасочването на целево финансиране от една област в друга по усмотрение на държавата-бенефициент, т.е. няма хипотеза, при която грант да бъде „загубен“ ако се прехвърли от една програма в друга.

3.6. Заемът от ЕИБ ще наруши кредитоспособността на Столична община в условията на тежка криза

Вземането на заем с толкова голяма относителна тежест в бюджета на СО е тежка безотговорност в условията на пандемия. СО трябва да запази своята финансова гъвкавост, изправена пред големите неизвестни на развитието на епидемичната обстановка и на икономическата и социална цена на ковид-пандемията. Заем от 77 млн. евро, с нищожна вероятност да бъде погасен с финансовите резултати от дейността, за която е отпуснат, ще бъде тежко бреме за данъкоплатците години наред.

4. Нарушение на европейското и националното законодателство

Освен че проектът има несъответствия със законодателството на ЕС, в хода на подготовка и реализиране му СО община грубо е нарушила редица национални закони и разпоредби, вкл. чрез изготвяне и използване на множество документи с невярно съдържание, ясно дефинирани като документални престъпления в Наказателния кодекс.

4.1. Проектните показатели не отговарят на актуалното законодателство на ЕС за кръговата икономика

На 18.04.2018 г. Европейският парламент (ЕП) прие поредния „Пакет закони за кръговата икономика“, който дефинира по-високи цели за разделното събиране на отпадъци, нови видове разделно събрани потоци и още по-големи ограничения за депонирането. които се очаква да влязат в сила преди или най-късно едновременно със завършването на строежа на инсталацията от Проекта, за която съгласно Решението на СОС ще бъде поискан Заема.

Видно от извлечението от Съобщението на Пресслужбата на Европейския парламент РЕФ. №20180411IPR01518, ЕП е приел няколко приоритетни цели, за постигането на които България като държава-членка на Европейския съюз (ЕС), съответно – СО следва да насочи своите усилия и с които да се съобрази, като промени своята стратегия за управление на отпадъците:

„До 2025 г. поне 55% от битовите отпадъци (от домакинствата и бизнеса) трябва да бъдат рециклирани. Този дял ще се покачи до 60% през 2030 г. и до 65% през 2035 г. 65% от материалите за опаковки трябва да бъдат рециклирани до 2025 г., а 70% – до 2030 г. Предвидени са отделни цели за различните видове опаковъчни материали като хартия и картон, пластмаса, стъкло, метал и дърво. България е рециклирала 32% от отпадъците през

2016 г. Предложението за законодателен акт също така ограничава дела от битови отпадъци, който може да бъде депониран в сметища, на 10% до 2035 г. Частта от отпадъците в България, която е изхвърлена в сметища през 2016 г., е 64%. Платовете и опасните отпадъци от домакинствата ще трябва да бъдат събирани разделно до 2025 г. До 2024 г. биоразградимите отпадъци ще трябва или да бъдат събирани разделно, или да бъдат рециклирани като компост в домашни условия.“

Видно от горния текст:

а) Смятано от 2024 г. СО следва да осигури разделното събиране на биоразградимите отпадъци, като за тях предвиди и достави самостоятелни контейнери, което ще наложи извършването на разходи за снабдяването на всички имоти в СО със съдове за компостиране и ще доведе до рязко намаляване на количествата отпадъци за горене. През 2015 г. по силата на договор за обществена поръчка беше извършен морфологичен анализ на състава и количествата на битовите отпадъци, образувани на територията на СО. Според данните от него (таблица. 4.4 на стр. 40) хранителните отпадъци са 18,7% от общото количество, градинските – 7,63% и дървесните – 2,62%. Общо трите вида био-отпадъци съставляват 30% от постъпващото количество отпадъци в Завода за механично-биологично третиране (МБТ) в с. Яна, където се произвежда RDF. Освен че това количество ще липсва като суровина за изгаряне от 2024 г., до тогава ще са необходими нови инвестиции в съдове за събиране на органични отпадъци и инсталации за компостирането на 1/3 от столичните отпадъци, а не в горивен процес, за какъвто е предназначен исканият кредит от ЕИБ.

б) Смятано от 2025 г. СО следва да осигури разделното събиране и на платовете (текстилни отпадъци). Тяхното оползотворяване също ще изключва горене, а те според същия доклад съставляват 3,19% от постъпилите отпадъци в Завода за МБТ.

в) С приетият от ЕП документ се въвеждат индивидуални цели за рециклиране на хартия и пластмаса от домакинските отпадъци, както следва: за хартия – 75% до 2025 г, и 85% до 2030 г., а за пластмаса – 50% до 2025 г. и 55% до 2030 г. Отново целта е да се изключи горенето или депонирането на тези отпадъци, като в момента хартията представлява 22,8% от постъпващите в Завода за МБТ отпадъци, а пластмасата – 16,3 %.

г) Също така съгласно приетия пакет, общият обем на депонираните в СО отпадъци трябва да бъде намален до 10% от генерираното количество отпадъци. Как ще изглежда обаче този процент при наличието на инсинератор:

Постъпило количество в Завода за МБТ, с. Яна: 100% (410 000 т)

- От тях депонирани в момента са 16% (няма данни за 40%) , RDF са 43,9%

Изгорено количество: 43,9% (180 000 т)

- Дънна пепел за депониране: 7,8% (32 000 т)
- Филтърна пепел за депониране в специални депа за опасни отпадъци: 2% (8 240 т)

Сборът от всички депонирани отпадъци от процеса (16% + 7,8% + 2%) е 25,8% и надвишава заложената таван от 10%, или близо 2,6 пъти над целите за 2030 г. Съществен принос за лошия резултат има инсталацията за изгаряне, която от единица постъпило в нея RDF създава почти ¼ нов отпадък, какъвто се явяват пепелите и сгурията от горенето.

Видно от гореизложеното, още преди да е построен, Проектът за изграждане на инсталация за оползотворяване на RDF отпадък чрез изгарянето му не съответства на заложените цели в приетия от ЕП на 18.04.2018 г. „Законодателен пакет за кръгова икономика“ и като цяло на философията и контекста, които доведоха до това решение, и които обещава нови рестрикции за горене/депониране на отпадъци в близко бъдеще. Обръщаме внимание, че този документ е с 5 години по-актуален от Регламент на ЕС 1303/2013 г., цитиран в Доклада на кмета Йорданка Фандъкова до СОС, с който иска одобрението му за кредит от ЕИБ. Въпреки това, водещият за момента документ е пропуснат в мотивацията на приетото от СОС Решение за поемане на дългосрочен общински дълг.

Факт е, че от 2020 г. финансирането от кохезионните фондове ЕС на съоръжения за изгаряне на отпадъци се прекратява. Ако все пак проектът се реализира, инсинераторът в София ще е последният, финансиран с европейско пари.

4.2. Съществена част от проекта – разделът „Разходи и ползи“ е неправомерно засекретен от Столична община;

Анализът „Разходи и ползи“ към Проекта е засекретен, като на първа инстанция е отменен отказът на СО да предостави достъп до горната обществена информация, но СО обжалва на втора инстанция, тъй като не желае да разкрие горния Анализ – вследствие на това се очаква Проектът да се осъществи при пълна непрозрачност относно финансовите му параметри.

Предвид очевидната несъвместимост на Проекта с целите за кръгова икономика и заложената нереално висок капацитет на съоръжението, граждани и неправителствени организации искат да получат достъп до основни документи като актуализиран Идеен проект, Анализ „Разходи и ползи“, Анализ на осъществимостта, Доклад за държавни помощи и Анализ за съответствието с политиката на ЕС за изменение на климата за проект „Изграждане на инсталация за комбинирано производство на енергия в София с оползотворяване на RDF отпадък“, включително приложенията и анексите. С Решение № 283/17.05.2018 г. на СО постановява отказ за достъп до тази информация, за което неправителствени организации завеждат дело по ЗДОИ и го печелят на първа инстанция. С Решение 612/02.02.2018 г. по адм. д. 4474/2017 г. състав на Административния съд – София-град (АССГ) е постановява отмяна на Решение № СОА17-ОИ94-110/27.03.17 г. на Заместник-

кмета на СО, като връща преписката по Заявлението за достъп до обществена информация за ново произнасяне от СО. Въпреки това, СО не е изпълнява разпореждането на съда, а обжалва съдебното решение за отмяна на отказа пред Върховния административен съд. ВАС потвърждава, че Столичната община (СО) незаконосъобразно е отказала информация за инсталацията за изгаряне на RDF отпадък в ТЕЦ "София". Това става ясно от решение от 21 октомври, с което висшите магистрати потвърждават позицията от долната инстанция.

Особено внимание трябва да се обърне на гореописания случай, защото в жалбата срещу решението на първоинстанционния съд, представлявана от зам.-кмет Йоана Христова, СО потвърждава още веднъж, че отказва да предостави 5 от 6-те поискани документа с мотива, че (цитат): „не разполага с окончателните актуализирани анализи“. Същевременно, на стр. 8 от Доклада на кмета Йорданка Фандъкова до СОС, с който иска одобрение на заема, последната известява общинските съветници, че поне три от тези документа:

- Предпроектно инвестиционно проучване (ПИП)
- Анализът на разходите и ползите (АРП)
- Доклад за държавните помощи

междувременно са предадени на МОСВ съотв. Министерство на финансите. Това представлява укриване на информация от обществеността, която компрометира цялото обществено обсъждане на Проекта.

На 29 юли т.г. влиза в сила и ново решение на АССГ, което обявява за нищожно Решение №СОА20-РИ09-127/19.03.2020 г. на заместник-кмета на Столична община, с което е постановен отказ за предоставяне на достъп до обществена информация, и постановява СО да предостави поисканата обществена информация в 14-дневен срок. С днешна дата такава не е предоставена.

4.3. Нарушени са над десет закона и законови разпоредби от националното законодателство

В хода на изпълнение на проекта са нарушени следните закони:

- Закон за общинския дълг – чл. 4, т.1, чл. 14, т. 1, т.2, т.3 и т.4, чл.17, ал.3;
- Закон за местното самоуправление и местната администрация – чл.46, т.5, чл.59,
- Закон за достъп до обществена информация – чл.4, ал. 1, чл.6, ал.1, ал. 2, чл. 7, чл.14;
- Закон за администрацията – чл.2, чл.14, чл.ч5;
- Наредба за административното обслужване – чл.20, ал.1, т.3;

- Наредба за реда и начина за провеждане на обществени обсъждания в областта на пространственото развитие и устройството на територията на Столична община – чл.20, ал.6, чл.21, чл.26, ал.2;
- Закон за опазване на околната среда – чл.3, чл.16, чл.ч7., чл.18, чл.19, чл.39, чл.41, чл.55, чл.56, чл.57, чл.58, чл.59
- Закон за управление на отпадъците – чл.1, чл.6, чл.20;
- Закон за енергетиката – чл.69;
- Административнопроцесуален кодекс – чл.4, чл.7.

Проектът за изграждане на инсталация за горене на отпадъци в центъра на София веднъж за винаги трябва да бъде прекратен. Заемът за него не само ще наруши кредитоспособността на Столична община в период на икономическа криза, но и няма да може да бъде изплатен поради икономическата несъстоятелност на проекта и затова не трябва да бъде взет. Отпуснатата безвъзмездна помощ трябва да бъде пренасочена към работещи мерки за по-чист въздух и здравословна градска среда, от които в София имаме огромна нужда.

С уважение,

Инициативен комитет на Гражданска инициатива
„За чиста София без изгаряне на отпадъци“,
представяван от председателя Емил Георгиев

Сдружение "За Земята – достъп до правосъдие",
ЕИК 177012094, представлявано от
Меглена Антонова

Виолета Керемидчиева

Молим уважаемата комисия да изиска от компетентните органи цялата документация по :

1. Издаване на Решение по оценка на въздействието върху околната среда № СО-03-03/2015 г. за одобряване на осъществяването на инвестиционно предложение за „Изграждане на инсталация за комбинирано производство на енергия в София с оползотворяване на RDF отпадък“ на площадката на ТЕЦ „София“ в поземлен имот с идентификатор 68134.511.4. район „Сердика“, Столична община;
2. Обществена поръчка „ПРОЕКТИРАНЕ, ВКЛ. АВТОРСКИ НАДЗОР И ИЗГРАЖДАНЕ НА ИНСТАЛАЦИЯ ЗА КОМБИНИРАНО ПРОИЗВОДСТВО НА ЕНЕРГИЯ В СОФИЯ С ОПОЛЗОТВОРЯВАНЕ НА RDF-ГОРИВО, В Т.Ч. ПОДГОТОВКА, ЗАКУПУВАНЕ/ДОСТАВКА/МОНТАЖ (ПУСКАНЕ В ЕКСПЛОАТАЦИЯ) НА НЕОБХОДИМОТО ОБОРУДВАНЕ, СЪОРЪЖЕНИЯ И ОБЗАВЕЖДАНЕ, КАКТО И НАДЗОР ВЪРХУ РАБОТАТА НА ИНСТАЛАЦИЯТА ЗА 3 ГОДИШЕН ПЕРИОД, ВКЛЮЧВАЩ: ОТСТРАНЯВАНЕ НА ДЕФЕКТИ ПРЕЗ ПЕРИОДА ЗА УВЕДОМЯВАНЕ НА ДЕФЕКТИ, ПОДПОМАГАНЕ В ЕКСПЛОАТАЦИЯТА И ПОДДРЪЖКАТА И ОБУЧЕНИЕ НА ПЕРСОНАЛА“, открита с Решение № ОП-Р-1 от 06.01.2021 г. на изпълнителния директор на „Топлофикация София“;
3. Цялата документация за получаване на безвъзмездна помощ от Европейския фонд за регионално развитие чрез ОП „Околна среда“;
4. Цялата документация за получаване на заем от Европейската инвестиционна банка (решение на СОС от 17.05.2018 г.);